

2. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський фінансовий облік : підручник [для студ. спец.] "Облік і аудит" / за ред. проф. Ф.Ф. Бутинця. – Вид. 6-ге, [перероб. та доп.]. – Житомир : Вид-во ПП "Ру-та", 2005. – 726 с.

3. Малога Н.М. Шляхи удосконалення оцінки в бухгалтерському обліку: теорія, практика, перспективи / Н.М. Малога. – Житомир : Вид-во ЖПТ, 1998. – 384 с.

4. Концептуальна основа фінансової звітності: станом на 01.09.2010 р. [Електронний ре-сурс]. – Доступний з https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_009.

5. Найт Ф.Х. Ризик, невизначеність і прибуток : пер. с англ. М. Каждана і В. Гребенникова / Ф.Х. Найт. – М. : Изд-во "Справа", 2003. – 359 с.

6. Conceptual Framework for Financial Reporting: Exposure Draft Conceptual Framework for Financial Reporting. – Comments to be received by 26 October 2015. – IFRS Foundation. – 90 p.

Надійшла до редакції 27.09.2016 р.

Наикерска Г.В. Достоверность оценки объектов финансового учета

Определены предпосылки, качественные характеристики и факторы достоверной оценки объектов бухгалтерского учета путем анализа трудов ученых и нормативных актов. Раскрыты сущность и влияние неопределенности, а также асимметричности информации на принятие решений по деятельности предприятий и оценке активов. Идентифицированы базовые методы, использование которых обременено системными и несистемными рисками оценки – справедливая стоимость продажи (при отсутствии открытых данных о ценах активного рынка) и ценность использования. Исследовано влияние уровня рисков на достоверность полученного результата оценивания.

Ключевые слова: измерение, активы, справедливая стоимость, ценность использования, систематический и несистематический риск.

Nashkers'ka H. V. Reliability Estimation of Objectives of Financial Accounting

The preconditions, the qualitative characteristics and the factors of a reliable estimation of objectives of accounting are defined in the article by analyzing the works of scholars and the regulations. As a result of this research, the essence and the impact of uncertainties and asymmetric information on decision-making towards the activity of enterprises and asset assessment are developed. The basic methods are identified that are restrained to be used in systematic and non-systematic risk assessment, i.e. fair value (in case price is quoted in an active market is missing) and value in use. Finally, the impact of risk levels on the reliability of obtained result of estimation is researched.

Keywords: measurement, assets, fair value, value in use, systematic and non-systematic risk.

УДК 338.43.02:636(477.83)

ЗМІНИ НАЯВНОСТІ ОСНОВНИХ ВИДІВ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТВАРИН ЗА ПЕРІОД ПРОВЕДЕННЯ АГРАРНИХ РЕФОРМ

І.Р. Оленич¹, А.М. Шульський²

Проведено дослідження змін поголів'я основних видів сільськогосподарських тварин за 1990-2014 рр. у Львівській обл. Отримані результати вивчення цих проблем дають підстави стверджувати, що за період проведення реформ в аграрному секторі відбулись кардинальні зміни, які призвели до значного зменшення поголів'я тварин. Виняток становлять деякі види тварин.

Проаналізовано питому вагу поголів'я різних видів тварин Львівської обл. у структурі загалом в Україні. Ці показники дають підстави стверджувати, що на Львівщині, хоча і зменшилося поголів'я сільськогосподарських тварин, проте темпи зменшення абсо-

лютних величин є меншими від загальнодержавного рівня зниження. Встановлені тенденції потребують проведення подальших досліджень цих проблем.

Ключові слова: зміни, поголів'я, велика рогата худоба, корови, свині, вівці і кози, кролі, коні, сільськогосподарські тварини, питома вага, зменшення, збільшення.

Постановка проблеми. Віковичною проблемою існування людства є забезпечення свого існування відповідними засобами, важливою складовою частиною яких є продукти харчування, що переважно надходять від ведення аграрного виробництва. Це виробництво, як відомо, ґрунтується на розвитку двох архіважливих галузях – рослинництві і тваринництві. Виробництво продуктів тваринного походження здійснюють насамперед завдяки використанню тварин, що є першоосновою ведення тваринницьких галузей. Враховуючи ці обставини, суть постановки проблеми полягає в тому, щоб дослідити процеси змін поголів'я тварин протягом здійснення аграрних реформ та виявити причини, що зумовили ці процеси.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання розвитку тваринництва висвітлено у працях багатьох учених-аграрників. Назвемо тільки деяких із них. Це, зокрема: П.С. Березівський, І.Ф. Баланюк, О.А. Бужин, В.М. Гладій, М.І. Кісіль, Н.Г. Копитець, М.М. Кропивко, В.М. Микитюк, М.В. Місюк, М.Г. Шульський та ін.

Проте названі дослідники більшою мірою концентрують увагу на вивченні загальних аспектів розвитку тваринницьких галузей і меншою – на окремі їх складники. Це, передусім, наявність сільськогосподарських тварин і динаміка змін поголів'я, що відбувається за цей чи інший період. Особливу увагу з цього погляду привертають порівняння чисельності тварин у дореформений період (1990 р.) і пореформений, а саме – умови сьогодення (2014 р.). Тут можна порівняти досягнення введення господарської діяльності двох систем – планової, що функціонувала до 1991 р., та ринкової, що сформувалася за період проведення аграрних реформ, і сьогодні є реальні можливості вивчати, що вони дали для розвитку вітчизняного тваринництва? Отож, саме такі проблеми порушено у цій роботі.

Постановка завдання. Мета роботи – на основі статистичних даних щодо розвитку аграрного виробництва у Львівській обл. дослідити зміни наявності поголів'я сільськогосподарських тварин, починаючи з 1990 р. і закінчуючи сьогоденням (2014 р.) та узагальнити отримані результати.

Виклад основного матеріалу. Як зазначено вище, основою ведення тваринництва є наявність певних видів сільськогосподарських тварин і, безумовно, результативне їх використання. У своїх дослідженнях оберемо першу складову частину – наявність тварин, а їх використання – це є похідна першої і її використовують науковці, як правило, після з'ясування чисельності тварин. Отже, проаналізуємо наявність тварин у всіх категоріях господарств Львівської обл. упродовж 1990-2014 рр. (табл. 1). Виділення п'ятирічних періодів у табличному матеріалі зумовлено, передусім, вибором найбільш характерної інформації для тих чи інших сумарних років. По-друге, використання даних за кожен рік буде, як показують результати досліджень, супроводжуватися громіздкістю таблиць, з одного боку, та утрудненням виявлення певних тенденцій і закономірності розвитку досліджуваних явищ, з іншого.

¹ доц. І.Р. Оленич, канд. екон. наук – Львівський НУ ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С.З. Гжицького;
² асист. А.М. Шульський, канд. екон. наук – Львівський НУ ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С.З. Гжицького

Табл. 1. Поголів'я худоби і птиці у всіх категоріях господарств Львівської обл., на кінець року, тис. голів

Вид тварин і птиці	Рік	1990	1995	2000	2005	2010	2014	2014 у % до 1990
Велика рогата худоба – всього		1095,4	771,1	565,7	362,7	251,9	210,3	19,2
зокрема:								
Корови		404,7	390,6	336,9	235,4	161,7	136,7	33,8
у % до загальної чисельності великої рогатої худоби		36,9	50,7	59,6	64,9	64,2	65,0	+28,1
Свині		383,8	303,4	260,9	230,2	296,4	340,0	88,5
Вівці та кози		64,0	42,2	33,5	23,5	22,6	31,3	48,9
Коні		47,1	54,3	66,5	61,3	50,1	42,6	90,4
Кролі		193,2	187,8	221,0	227,0	246,3	297,7	154,1
Птиця		10444,8	6223,6	6266,8	7186,9	7961,5	8682,8	83,1
Бджоли, тис. сімей		47,3	37,4	37,4	76,1	65,1	65,3	138,1

Джерело: [9, с. 64].

Найбільше значення для ведення тваринництва має наявність великої рогатої худоби, використання якої забезпечує надходження цінної і незамінної продукції харчування – молока і молочних продуктів та м'яса. У 1990 р. поголів'я цього виду тварин у Львівській обл. становило 1095,4 тис. голів, зокрема 404,7 тис. корів. Починаючи з наступного п'ятиріччя (1995 р.), поголів'я великої рогатої худоби взагалі і корів зокрема поступово зменшується і в 2014 р. їх чисельність відповідно досягала таких величин: 210,3 і 136,7 тис. голів, що до рівня 1990 р. становили: 19,2 і 33,8 %.

Неабиякий інтерес становлять показники щодо змін поголів'я корів як в абсолютних, так і у відносних показниках. Темпи зменшення їх кількості протягом аналізованого періоду були дещо меншими, ніж загальне поголів'я великої рогатої худоби. Так, зокрема, з 1990 р. по 2014 р. поголів'я корів зменшилось від 404,7 до 136,7 тис. голів, що становило 33,8 % від рівня 2014 р., що в кілька разів більше. Проте, з іншого боку, їх питома вага у загальній структурі стада великої рогатої худоби, навпаки, збільшується від 36,9 % у 1990 р. до 65,0 % у 2014 р., що більше на 28,7 %.

Наведений цифровий матеріал зумовлює потребу у з'ясуванні причин таких взаємопротилежних тенденцій. Безумовно, причин для таких змін є багато. Однак, на наше переконання, основна із них полягає в тому, що використання корів у сільському господарстві характеризується специфічними особливостями отримання від них продукції. Насамперед надоєне молоко від корів є цінним незамінним продуктом харчування та надходить воно від корови щоденно або кілька разів на день (за триразового доїння) і його після незначного оброблення можна споживати як продукт харчування. Інші причини криються в економічних показниках доцільності утримання молочного стада. Як відомо, молоко реалізують за різними каналами збуту, особливо власники особистих селянських господарств, отримуючи таким чином певні грошові винагороди. Оцей грошовий стимул і є основним чинником, що вплинув на зниження темпів зменшення поголів'я корів, з одного боку, та збільшення їх питомої ваги у структурі поголів'я великої рогатої худоби, з іншого.

Щодо поголів'я свиней. Тут також відбуваються процеси зменшення поголів'я цих видів сільськогосподарських тварин, однак значно меншими темпами і закономірності дещо відрізняються. Так, коли у 1990 р. поголів'я свиней у всіх категоріях господарств Львівщини становило 383,8 тис. голів, то у 2014 р. – 340,0 тис. голів, що становило 80,6 % від рівня 1990 р. Протягом окремих років спостерігалось як збільшення кількості свиней (2014 р.), так і зменшення (найменше їх поголів'я було у 2005 р. – 230,2 тис. голів). Тобто показники поголів'я цих видів сільськогосподарських тварин характеризуються значною строкатістю. Такий стан нарощування поголів'я в одні роки і зменшення в інші може бути зумовлений тим, що, на відміну від великої рогатої худоби, свинарство можна відновити швидше, ніж інші тваринницькі галузі, адже ця галузь характеризується порівняно високими ознаками скороспілості та їх утримання дещо простіше, ніж, наприклад, молочне стадо. Аналогічні тенденції спостерігаються у вівчарстві і козівництві, однак поголів'я цих тварин тут у 2014 р. зменшилось, порівняно з 1990 р., більше ніж наполовину.

Наявність коней характеризується дещо відмінними тенденціями у зіставленні з раніше наведеними цифрами чисельності інших сільськогосподарських тварин, однак все-таки у 2014 р., порівняно з 1990 р., допущено деякі зменшення – на 9,6 %, проте у 1995 р. і в наступні роки поголів'я було дещо більше, ніж у 1990 р. та 2014 р. і відповідно становило: 54,3; 66,5; 61,3; 50,1 тис. голів. Чим пояснити такі тенденції (зростання у 1995-2000 рр. і зменшення – у 2005-2014 рр.)? Ці зміни, на наше переконання, зумовлені насамперед специфічністю використання цих тварин у сільському господарстві як живу тяглову силу під час виконання важких кінно-ручних робіт. Водночас зауважимо, що за кошичної системи селянам заборонялося мати в особистій власності коней, трактуючи їх наявність як засіб до отримання додаткових доходів шляхом використання цих тварин. Аграрні реформи, що розпочалися у 90-х роках ХХ ст., внесли певні корективи у ці системи взаємовідносин – селянам дозволили утримувати коней і це позначилося на зростанні їх поголів'я. Як буде надалі? Широке використання технічних засобів в аграрному виробництві буде впливати на зменшення поголів'я цих видів тварин. Варто зауважити, що ці процеси в сільському господарстві Львівщини уже почалися. Дані табл. 1, починаючи із 2000 р., підтверджують зазначене вище.

Щодо кролівництва. Поголів'я кролів в основному знаходиться у дрібних особистих селянських господарствах і має тенденцію до зростання. Цим процесам сприяють значна плодючість цих тварин і часті їх окоти, з іншого боку, варто зауважити, що тут проявляє себе і суб'єктивний фактор, а саме – їх важко перерахувати за кількістю та подати точну інформацію у статистичні органи. Така реальність з обліком цих видів тварин.

Птахівництво у процесах проведення аграрних реформ значно занепало (великі птахофабрики Львівщини зазнали значних руйнацій) і тому поголів'я птиці істотно скоротилося до 1995 р. і, починаючи з наступних років, птахівнича галузь почала поступово відроджуватися. У 2014 р. загальне поголів'я птиці становило 8682,8 тис. голів, що становило 83,1 % від рівня 1990 р. Однак наявні темпи зростання не забезпечили досягнення дореформеного рівня поголів'я птиці.

Розвиток бджільництва характеризується наявністю сімей, кількість яких також мала тенденцію як до зменшення (1995 і 2000 рр.), так і збільшення (2005, 2010, 2014 рр.). Найбільша кількість сімей припадає на 2005 р. (76,1 тис. сімей). Дані за 2014 р. характеризуються, хоча і меншою величиною, однак більшою за величину кількості сімей у 1990 р. (47,3 тис. сімей) – зростання тут становило 38,1 % до рівня 1990 р. Водночас зазначимо, що Україна за обсягами виробництва меду посідає провідне місце у світі.

Узагальнюючи наведене, виникає цілком закономірно питання, а як зазначені вище процеси відбуваються загалом в Україні і яке місце посідає Львівщина за наявністю різних видів сільськогосподарських тварин у державі? Ці показники є надто важливими для розкриття теми обраного наукового дослідження, адже дають змогу зіставити зміни поголів'я тварин у регіональному (Львівська обл.) і державному (Україна) рівнях та на основі цього оцінити деякі результати здійснення аграрних реформ.

Табл. 2. Частка Львівської обл. у загальних показниках поголів'я сільськогосподарських тварин в Україні, %

Вид тварин	Рік							2014 у % до "+", "-"	
	1990	1995	2000	2005	2010	2014	1990	2000	
Велика рогата худоба – всього	4,4	4,4	6,0	5,6	5,6	5,4	+1,0	-0,2	
зокрема: Корови	4,8	5,2	6,8	6,5	6,1	6,0	+1,2	-0,1	
Свині	2,0	2,3	3,4	3,3	3,7	4,6	+2,6	+0,9	
Вівці	0,6	0,8	0,9	0,6	0,5	1,1	+0,5	+0,2	
Кози	2,8	2,4	2,8	2,4	2,7	3,9	+1,1	+1,1	
Птиця	4,2	4,2	5,1	4,4	3,9	4,1	-0,1	-1,0	

Джерело: [7, с. 8; 9, с. 33; 10, с. 56, 157].

Наведені дані у табл. 2 свідчать, що протягом досліджуваного періоду питома вага сільськогосподарських тварин у Львівській обл. у структурі загального поголів'я мала тенденцію як до зростання, так і зменшення. Так, зокрема, питома вага поголів'я великої рогатої худоби у структурі загальнодержавного стада від 1990 р. до 2000 р. зростала від 4,4 % до 6,0 %, а від 2005 р. до 2014 р., навпаки, зменшилась від 6,5 % до 5,4 %, зокрема зміни поголів'я корів характеризувались відповідно такими величинами: 4,8; 6,8 і 6,5; 6,0 %. Водночас, поголів'я свиней характеризувалося майже подібними тенденціями. Так, зокрема, з 1990 р. по 2000 р. питома вага цих видів тварин зросла до 3,4 %, а в 2005 р. зменшилась до 3,3 %, а з 2010 р. зросла від 3,7 % до 4,6 % у 2014 р. Інші поголів'я тварин, їх зміни протягом досліджуваного періоду також характеризувались як зменшенням, так і збільшенням їх питомої ваги в загальнодержавному вимірі.

Проведений аналіз щодо змін поголів'я основних видів сільськогосподарських тварин Львівщини у структурі їх наявності в Україні дають підстави стверджувати, що у Львівській обл. значно скоротилося поголів'я тварин в абсолютних показниках (див. табл. 1), однак їх питома вага у загальнодержавних вимірах, навпаки зросла. Це, своєю чергою, свідчить, що загальноукраїнські процеси здійснення аграрних реформ більшою мірою сприяли руйнації тваринництва загалом у державі, ніж у досліджуваній області зокрема. Чому це відбулось саме так, а не інакше? Питання риторичне, складне та неоднозначне і від-

повіді на нього варто відшукувати у складних процесах здійснення аграрних реформ, часто малообґрунтованих, популістських і малореальних у досягненні результативних наслідків їх реалізації. І ці проблеми потрібно досліджувати, однак це уже тема для наступного дослідження.

Висновки. Отримані результати дослідження щодо змін поголів'я основних видів сільськогосподарських тварин у Львівській обл. дають підстави констатувати, що за період проведення аграрних реформ (1990–2014 рр.) відбулось значне його скорочення, за винятком деяких видів. Однак, з іншого боку, зміни поголів'я тварин Львівщини за досліджуваний період у структурі стада загалом по Україні привели до зростання цих показників, порівняно з дореформним періодом (1990 р.). Усі ці зміни мають різне підґрунтя і їх потрібно аналізувати та детально вивчати.

Література

1. Баланюк І.Ф. Розвиток тваринництва в сільських підприємствах регіону / І.Ф. Баланюк // Організаційно-економічні трансформації в аграрному виробництві : зб. матер. Дванадцятих річних зборів Всеукр. конг. вчен. екон.-аграрн., Київ, 25-26 лют. 2010 р. / редкол: П.Т. Саблук та ін. – К. : Вид-во ННЦ "ІАЕ", 2010. – 413-417.
2. Березівський П.С. Планування діяльності підприємств : навч. посіб. // П.С. Березівський, Н.І. Михайлюк, Л.Я. Балаша та ін.: за ред. Н.І. Михалюк. – Львів : Вид-во "Новий світ". – 2004, 2015. – 620 с.
3. Бужин О.А. Удосконалення системи управління у тваринництві / О.А. Бужин // Інституціональні засади трансформацій в аграрній сфері : зб. матер. Тринадцятих річних зборів Всеукр. конг. вчен. екон.-аграрн., Київ, 20-21 черв. 2011. – С. 407-409.
4. Кісіль М.І. Інвестиційні проекти розвитку молочного скотарства у фермерських господарствах регіону / М.І. Кісіль, М.М. Кропивко // Розвиток сільських територій. Організаційно-правові форми в сільському господарстві. – Львів : Вид-во "Сполом", 2013. – С. 207-213.
5. Місюк М.В. Формування та розвиток регіонального ринку продукції скотарства : монографія / М.В. Місюк. – Херсон : Вид-во Д.С. Грін, 2013. – 344 с.
6. Микитюк В.М. Відродження галузі скотарства в умовах ринкових трансформацій : монографія / В.М. Микитюк. – Житомир : Вид-во Житомир. НАУ, 2012. – 508 с.
7. Підсумки обліку худоби, птиці, кролів і бджолосімей в області / Статистичний зб. – Львів, 1996. – 81 с.
8. Гладій М.В. Розвиток м'ясопродуктового підкомплексу України : монографія / М.В. Гладій, П.Т. Саблук, Н.Г. Копиць та ін.: за ред. М.В. Гладія. – К. : Вид-во ННЦ "ІАЕ", 2012. – 345 с.
9. Сільське господарство Львівської області. Статистичний щорічник / за ред. С.І. Зимовної. – Львів : Вид-во "Лева", 2015. – 248 с.
10. Статистичний щорічник "Сільське господарство України" за 1999 рік / Держком. статистики України : за заг. кер. Ю.М. Остапчука. – К., 2000. – 253 с.
11. Яців С. Варіанти розвитку м'ясного скотарства України / С. Яців // Вісник Львівського національного аграрного університету. – Сер.: Економіка АПК. – Львів : Вид-во Львівського НАУ. – 2015. – № 22 (1). – С. 149-157.
12. Шульський М.Г. Стан розвитку тваринництва у фермерських господарствах Львівщини / М.Г. Шульський // Науковий вісник ЛНУВМ та БТ ім. С.З. Гжицького : зб. наук. праць. – Львів, 2015. – Т. 17. – № 4 (64). – С. 353-359.

Надійшла до редакції 13.04.2016 р.

Оленич І.Р., Шульський А.М. Изменения наличия основных видов сельскохозяйственных животных за период проведения аграрных реформ

Проведено исследование изменений поголовья основных видов сельскохозяйственных животных в 1990-2014 гг. во Львовской обл. Полученные результаты изучения этих проблем дают основания утверждать, что за период проведения реформ в аграрном сек-

торе произошли кардинальные изменения, которые привели к значительному уменьшению поголовья животных. Исключение составляют некоторые виды животных.

Проанализирован удельный вес поголовья разных видов животных во Львовской обл. в структуре в целом в Украине. Эти показатели дают основания утверждать, что на Львовщине, хотя и уменьшилось поголовье сельскохозяйственных животных, однако темпы уменьшения абсолютных величин меньше общегосударственного снижения. Установленные тенденции требуют проведения дальнейших исследований этих проблем.

Ключевые слова: изменения, поголовье, крупный рогатый скот, коровы, свиньи, овцы и козы, кролики, лошади, сельскохозяйственные животные, удельный вес, уменьшение, увеличение.

Olenytsch I.R., Schulskyy A.M. Changes in the Availability of Basic Types of Farm Animals for the Period of Agrarian Reform

The authors studied the changes of major livestock species of farm animals for the 1990-2014 years in Lviv region. The results of studying these problems give reason to believe that the period of reform in the agricultural sector in dramatic changes that led to a significant decrease in number of animals. Some animal species make the exception. An equally important aspect of this publication is to analyze the share of livestock of different species of Lviv region in the structure as a whole in Ukraine. These indicators give reason to believe that in Lviv although reduced livestock numbers, but these reduce the absolute values are lower than the national decline. Established trends require further research these issues.

Keywords: change, livestock, cattle, cows, pigs, sheep and goats, rabbits, horses, farm animals, specific weight reduction, increased.

УДК 332.01

РОЗВИТОК СИСТЕМИ ЗЕМЕЛЬНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ ЯК ОСНОВИ ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯМ

Р.М. Курильців¹

Розкрито концептуальні особливості функціонування систем адміністрування землекористування за кордоном, а також обґрунтовано першочергові кроки її розвитку в Україні. Доведено, що ефективно функціонуюча система адміністрування землекористування дасть змогу підвищити ефективність управління землекористуванням та сприятиме переходу від концепції е-уряду до е-управління, що сприятиме зниженню транзакційних витрат з пошуку інформації та підвищенню ефективності прийняття управлінських рішень.

Ключові слова: адміністрування землекористування, управління землекористуванням, адміністративні послуги, геопросторові знання, земельні інтереси.

Постановка проблеми. Західні країни з 1980 р. розпочали активно впроваджувати інформаційно-комунікаційні технології в системи земельного кадастру та розвитку інформаційної інфраструктури адміністрування землекористування. З розвитком мережі Інтернет у 90-х роках ХХ ст. став можливий доступ до кадастрових карт і кадастрової інформації засобами інтернет-комунікацій.

У 2005 р. багато країн світу розпочали формувати інтегровані набори даних в Національні інфраструктури геопросторових даних, що стимулювало формування електронних систем адміністрування землекористування, здатних надавати адміністративні послуги з отримання відомостей про земельні ділянки.

Останніми роками в земельній сфері обсяги передачі просторової інформації в електронному вигляді стрімко зростають, однак надання адміністративних послуг в основному зводиться до односторонньої взаємодії, що полягає в інформуванні про державну послугу або отриманні користувачем електронної форми документа.

Як зазначає Карл Дейч, автор інформаційно-комунікативної моделі політичної системи, "державна подібна до нервової системи. Як і мозок, суспільство є кібернетичною системою, що функціонує тільки за наявності вільних потоків інформації. Тому сьогодні для створення економічних благ, соціальної стабільності та охорони навколишнього середовища, важливим є створення умов для двосторонньої взаємодії у процесі використання просторової інформації про землю та земельні інтереси, пов'язані з нею, а також проведення транзакцій із землею тощо. Тут, система адміністрування землекористування повинна відігравати ключову роль у переході від пасивного інформаційного доступу громадян до активної їх участі в управлінні земельними процесами в просторовому аспекті.

Аналіз останніх наукових досліджень і публікацій. Теоретичні та методичні аспекти адміністрування землекористування розглянуто у наукових працях П. Дейла, Д. Маклафліна, С. Енемарка, Р. Бенета, А. Раджабіфарда, Я. Вільямсона, Д. Воласа та ін.

В Україні теорія адміністрування землекористування проходить етап становлення. Тому в роботах українських вчених цей науковий напрям розкрито досить фрагментарно. Зважаючи на те, що адміністрування землекористування є невід'ємною складовою частиною системи інтегрованого управління землекористуванням, сьогодні вкрай важливим є обґрунтування першочергових кроків її розвитку для підвищення ефективності прийняття управлінських рішень щодо використання земель в Україні.

Мета роботи – розкрити першочергові кроки розвитку системи адміністрування землекористування в Україні як основи підвищення ефективності прийняття управлінських рішень щодо використання земель.

Виклад основного матеріалу. Сучасне земельне адміністрування переживає період бурхливого технологічного прориву, що відбувається через повсюдне прийняття концепції електронних урядів (E-government), що здатні за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій оптимізувати адміністративні послуги та зробити їх доступнішими, використовуючи електронну форму їх надання. Цей підхід, на думку Вільямсона та Воллас, потрібно імплементувати через концепцію iLand (iЗемля), яка передбачає розвиток "просторово спроможного" уряду та приватного сектору (рис. 1).

Як бачимо з рис. 1, "просторово спроможна" концепція управління земельною інформацією дасть змогу взаємопов'язати земельну ділянку з геопросторовими знаннями про неї, а саме з правовим статусом, економічним потенціалом та екологічним станом. Особливість її полягає в тому, що вона передбачає управління земельними інтересами у просторі, а не тільки управління просторовою інформацією. А це вкрай важливо для прийняття ефективних управлінських рішень.

¹ доц. Р.М. Курильців, канд. екон. наук – Львівський національний аграрний університет